

Uitgifte

Repertoriumnummer 2024 /
Datum van uitspraak 4 april 2024
Rolnummer 2023/AB/219
Beslissing waartegen beroep 21/259/A Nl. arbeidsrechtbank Brussel

Uitgereikt aan
op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

Arrest

SOCIALE ZEKERHEIDSRECHT WERKNEMERS - werkloosheid
tegensprekelijk arrest
definitief
kennisgeving per gerechtsbrief (art. 580 Ger. W.)

M R, RRN, wonende te
appellant,
vertegenwoordigd door mr. C R, advocaat te 1150 SINT-PIETERS-WOLUWE

tegen

RIJKSDIENST VOOR ARBEIDSVOORZIENING (hierna: "**RVA**"), openbare instelling, ON
0206.737.484, met zetel te 1000 BRUSSEL
geïntimeerde,
vertegenwoordigd door mr. V J, advocaat te 1502 LEMBEEK

I. De feiten

De heer M werd werkloos met ingang van 18 mei 2017. Zijn arbeidsovereenkomst was door zijn toenmalige werkgever beëindigd zodat hij vervolgens zou kunnen toetreden tot het "*stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag*", het vroegere brugpensioen. In dergelijk stelsel worden de werkloosheidsuitkeringen die de ontslagen werknemer ontvangt gecombineerd met een financiële toeslag vanwege de voormalige werkgever. Teneinde de werkloosheidsuitkeringen te kunnen ontvangen, deed de heer M daartoe een aanvraag waarbij hij een formulier C1 diende in te vullen, zijnde een verklaring betreffende zijn persoonlijke en familiale toestand. In het deel "*mijn activiteiten*" kruiste de heer M bij de verschillende situaties telkens het antwoord "*neen*" aan, zo ook bij de situaties "*ik ben vennootschapsbestuurder*" en "*ik ben ingeschreven als zelfstandige in bijberoep of in hoofdberoep*". De heer M ontving vervolgens werkloosheidsuitkeringen vanaf 18 mei 2017.

Vanaf 1 november 2019 ging de heer M met pensioen.

In december 2019 startte de RVA een onderzoek. Uit dit onderzoek bleek dat de heer M sinds 13 januari 2004 benoemd was als zaakvoerder van de vennootschap RFM bvba, met als laatste adres L te 1150 Sint-Pieters-Woluwe. Uit raadpleging van het Algemeen Repertorium van de Zelfstandige Arbeiders (ARZA) bleek dat de heer M vanaf 13 januari 2004 tot en met 26 oktober 2019 stond ingeschreven als zelfstandige in bijberoep ("*bijdragereeks D*") met het ondernemingsnummer 04. Er werd verder onderzoek gevoerd, wat uiteindelijk resulteerde in een Pro Justitia die op 8 april 2020 werd opgesteld door de heer P, sociaal

inspecteur RVA (PV nr. HV.069.I4.000881.20). In deze Pro Justitia werd onder meer het volgende vermeld:

“Uit nazicht van de gegevens in de kruispuntbank blijkt dat de heer M R sinds 13/01/2004 enig zaakvoerder is van de bvba RFM, met zetel L 1150 Sint Pieters Woluwe.

Het KBO-nummer van RFM bvba is 08.

Het betreft een adviesbureau aan bedrijven. Daarnaast baat de bvba kledingswinkel “Plaisir en Soie” uit, gelegen L, 1950 Kraainem.

Bij zijn inschrijving bij de uitbetalingsinstelling en RVA heeft de heer M R geen aangifte gedaan op C1, van zijn statuut als zaakvoerder en de eraan verbonden activiteit.

Op 20/02/2020 wordt de bruto-omzet van bvba RFM opgevraagd bij de BTW-administratie te Vivoorde. Deze bedraagt voor 2018 130.578,94 euro en voor 2019 108.793,77 euro.

Op 29/02/2020 begeven de sociaal controleurs zich naar het adres van de kledingswinkel L, Kraainem. Ze stellen echter vast dat de winkel leeg staat.

M R heeft bij zijn inschrijving nagelaten een correcte verklaring af te leggen en heeft geen melding gedaan van het feit dat hij sinds de oprichting op 13/01/2004 enig zaakvoerder is van bvba RFM. Hij heeft een verplichte verklaring niet gedaan, met de eventuele bedoeling op onrechtmatige wijze een uitkering van de RVA te bekomen.

Het statuut van zaakvoerder is totaal onverenigbaar met het ontvangen van een uitkering in het kader van een brugpensioen (SWT).

Op deze wijze heeft M R ten onrechte SWT-uitkeringen ontvangen in de periode van 18/05/2017 tot 30/09/2019.

Sinds oktober 2019 is betrokkene met rustpensioen.”

Nadat hij de Pro Justitia had ontvangen, bezorgde de heer M op 20 april 2020 een eerste schriftelijk verweer aan de RVA.

Nadat de heer M door de RVA op 9 juli 2020 formeel werd uitgenodigd om zijn schriftelijk verweer mee te delen (en nogmaals op 15 juli 2020 daar de eerste uitnodiging gedeeltelijk in het Nederlands was opgesteld en de heer M als inwoner van een faciliteitengemeente gekozen had voor het Frans), bezorgde de vakorganisatie van de heer M op 14 juli 2020 nogmaals een schriftelijk verweer aan de RVA.

Op 8 januari 2021 nam de RVA de volgende beslissing (vrije vertaling uit het Frans):

“Met deze brief deel ik u mee dat ik besloten heb:

- om u uit te sluiten van het recht op uitkeringen vanaf 18.05.2017 (artikelen 44, 45, 48 en 71 van het koninklijk besluit van 25.11.1991 houdende de werkloosheidsreglementering);*

- om de uitkeringen die u onrechtmatig ontving vanaf 18.05.2017 terug te vorderen (artikel 169 van het voormeld koninklijk besluit);
- u uit te sluiten van het recht op uitkeringen vanaf 11.01.2021 gedurende een periode van 20 weken (artikel 154 van het voormeld koninklijk besluit). Eventuele ziekteperiodes verlengen op evenredige wijze de effectieve duur van de sanctie met een maximum van 3 jaar (artikel 158 van het voormeld koninklijk besluit).”

Dezelfde dag nog liet de RVA aan de heer M weten dat in uitvoering van deze beslissing een bedrag van 38.926,85 euro terugggevorderd wordt. Uit het berekeningsblad blijkt dat dit de periode betreft van 18 mei 2017 tot en met 31 oktober 2019.

Aangezien de heer M zich hiermee niet kon verzoenen, tekende hij met een verzoekschrift dat neergelegd werd op 8 maart 2021 beroep aan tegen deze beslissing bij de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel.

II. Het bestreden vonnis

De zaak werd bij de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel ingeschreven onder het rolnummer AR 21/259/A.

De heer M vorderde voor de arbeidsrechtbank:

“Inzake de hoofdvordering

De vordering van de heer M ontvankelijk en gegrond te verklaren, en bijgevolg

de beslissingen van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening vermeld in de brief van 8 januari 2021 (C29/722/22/2020/02400) ongedaan te maken, en bijgevolg:

(1) de beslissing van de RVA tot uitsluiting van het recht op werkloosheidsuitkeringen met ingang van 18 mei 2017 ongedaan te maken;

bijgevolg voor recht te zeggen dat de heer M recht heeft op werkloosheidsuitkeringen met ingang van 18 mei 2017;

(2) de beslissing van de RVA tot terugvordering van de vergoedingen die hij ontvangen had ongedaan te maken;

Ondergeschikt inzake (2): op grond van artikel 169 §2 van het Werkloosheidsbesluit te zeggen voor recht dat de terugvordering slechts gegrond is voor de laatste 150 dagen, begroot op 7.801,54 EUR;

(3) inzake de beslissing van de RVA om de heer M uit te sluiten van het genot van uitkeringen met ingang van 11 januari 2021 gedurende een periode van 20 weken, gedraagt de heer M zich naar de wijsheid, gelet op de pensionering sinds 1 november 2019;

Inzake de tegenvordering

De tegenvordering van de RVA om de heer M te veroordelen tot terugbetaling van een voorlopig geschat bedrag van 38.926,85 EUR als ongegrond af te wijzen.

Ondergeschikt:

Te zeggen voor recht dat de tegenvordering van de RVA slechts gegrond is ten belope van de ontvangen uitkeringen van de laatste 150 dagen van de onverschuldigde toekenning van de uitkeringen door de RVA, begroot op 7.801,54 EUR.

In elk geval

De Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening te veroordelen tot de kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding.”

Met een conclusie die werd neergelegd op 7 mei 2021 stelde de RVA een tegenvordering in:

“De ingestelde tegenvordering ontvankelijk en gegrond te verklaren en verweerder op tegeneis te veroordelen tot terugbetaling van het bedrag van een voorlopig geschat bedrag van 38.926,85 EUR.”

Met een vonnis van 13 februari 2023 besliste de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel het volgende:

“De rechtbank beslist op tegenspraak wat volgt.

De vordering van de heer M is ontvankelijk, maar ongegrond.

De bestreden beslissing van 8 januari 2021 wordt bevestigd in al haar onderdelen.

De tegenvordering van de RVA is ontvankelijk en gegrond.

De rechtbank veroordeelt de heer M tot terugbetaling van de vanaf 18 mei 2017 onrechtmatig ontvangen werkloosheidsuitkeringen voor een bedrag van 38.926,85 euro.

De rechtbank veroordeelt de RVA tot de kosten van het geding, thans enkel begroot op de bijdrage van 24,00 euro die toekomt aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand (art. 1017, tweede lid en 1018 Ger.W.)”

III. De vorderingen in hoger beroep

Met een verzoekschrift dat op 22 maart 2023 op de griffie van het arbeidshof te Brussel werd ontvangen, tekende de heer M hoger beroep aan tegen dit vonnis.

Dit hoger beroep van de heer M is tijdig en regelmatig naar vorm ingesteld (zie art. 53bis Ger.W., art. 704 §2, art. 792 al. 2, art. 1051 en art. 1057 Ger.W.). Het is ontvankelijk.

De heer M vordert in graad van beroep:

“Het hoger beroep van de heer M ontvankelijk en gegrond te verklaren;

de beslissingen van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening vermeld in de brief van 8 januari 2021 (C29/722/22/2020/02400) ongedaan te maken, als volgt:

(1) de beslissing van de RVA van 8 januari 2021 tot uitsluiting van het recht op werkloosheidsuitkeringen met ingang van 18 mei 2017 ongedaan te maken, gelet op het feit dat die beslissing verjaard was, gelet op de termijn van drie jaar om de terugbetaling van onverschuldigd betaalde werkloosheidsuitkeringen te bevelen van artikel 7, §13 van de Besluitwet Maatschappelijke Zekerheid;

bijgevolg voor recht te zeggen dat de heer M recht heeft op werkloosheidsuitkeringen met ingang van 18 mei 2017;

(2) de beslissing van de RVA tot terugvordering van de vergoedingen die de heer M ontvangen had ongedaan te maken;

ondergeschikt inzake (2): op grond van artikel 169 §2 van het Werkloosheidsbesluit te zeggen voor recht dat de terugvordering slechts gegrond is voor de laatste 150 dagen, begroot op 7.801,54 EUR;

ondergeschikt: de RVA te veroordelen tot een schadevergoeding van 7.500 EUR omwille van het gebrek aan diligentie van de RVA;

In elk geval

De Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening te veroordelen tot de kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding”

De RVA van zijn kant vraagt om het hoger beroep van de heer M ontvankelijk, maar ongegrond te verklaren en het vonnis integraal te bevestigen.

IV. De procedure voor het arbeidshof

Het arbeidshof heeft kennis genomen van de stukken van de rechtspleging, in het bijzonder:

- het bestreden vonnis;
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen op de griffie van dit hof op 22 maart 2023;
- de laatste (enige) conclusie die door elk van de beide partijen werd neergelegd (11 september 2023 voor de heer M en 17 juli 2023 voor de RVA);
- de stukken van de beide partijen.

De partijen hebben gepleit op de openbare zitting van 7 maart 2024, waarna de debatten werden gesloten. De heer G R, afgevaardigd substituut-generaal, heeft vervolgens op deze zitting een mondeling advies gegeven, waarop door de raadsman van de heer M nog gerepliceerd werd. Vervolgens werd de zaak in beraad genomen en voor uitspraak gesteld op 4 april 2024.

Het hof heeft toepassing gemaakt van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

V. De beoordeling van het geschil door het arbeidshof

V.1. De uitsluiting van het recht op werkloosheidsuitkeringen vanaf 18 mei 2017

De heer M vraagt het arbeidshof om:

(1) “de beslissing van de RVA van 8 januari 2021 tot uitsluiting van het recht op werkloosheidsuitkeringen met ingang van 18 mei 2017 ongedaan te maken, gelet op het feit dat die beslissing verjaard was, gelet op de termijn van drie jaar om de terugbetaling van onverschuldigd betaalde werkloosheidsuitkeringen te bevelen van artikel 7, §13 van de Besluitwet Maatschappelijke Zekerheid;

bijgevolg voor recht te zeggen dat de heer M recht heeft op werkloosheidsuitkeringen met ingang van 18 mei 2017”

V.1.1.

Om te kunnen genieten van werkloosheidsuitkeringen moet de werkloze zowel toelaatbaarheids- als toekenningsvoorwaarden vervullen. De toekenningsvoorwaarden worden geregeld door Hoofdstuk III van het KB van 25 november 1991 houdende de

werkloosheidsreglementering (hierna “Werkloosheidsbesluit”), waarvan Afdeling 1 de titel draagt “*onvrijwillig zonder arbeid en zonder loon zijn*”. Het eerste artikel binnen deze afdeling, dit is het **artikel 44 Werkloosheidsbesluit**, bepaalt: “*Om uitkeringen te kunnen genieten moet de werkloze wegens omstandigheden onafhankelijk van zijn wil zonder arbeid en zonder loon zijn.*” Wordt volgens het **artikel 45, 1ste lid Werkloosheidsbesluit** voor de toepassing van het artikel 44 als “*arbeid*” beschouwd:

“1° de activiteit verricht voor zichzelf die ingeschakeld kan worden in het economische ruilverkeer van goederen en diensten en die niet beperkt is tot het gewone beheer van het eigen bezit;

2° de activiteit verricht voor een derde, waarvoor de werknemer enig loon of materieel voordeel ontvangt dat tot zijn levensonderhoud of dat van zijn gezin kan bijdragen.”

De uitoefening van een mandaat in een vennootschap is een “*activiteit verricht voor zichzelf*” (art. 45, 1ste lid, 1° Werkloosheidsbesluit) en geen “*activiteit verricht voor een derde*” (art. 45, 1ste lid, 2° Werkloosheidsbesluit) (zie en vgl. Cass. 2 maart 1998, S970076N, <https://juportal.be>; Cass. 22 oktober 2001, S000108F, <https://juportal.be>; Cass. 12 december 2016, S.13.0022.F, <https://juportal.be>)

Indien de “*activiteit verricht voor zichzelf die kan ingeschakeld worden in het economische ruilverkeer van goederen en diensten*” beperkt blijft tot het gewone beheer van het eigen bezit, is er geen sprake van arbeid. Volgens artikel 45, laatste lid Werkloosheidsbesluit is er enkel sprake van een activiteit die beperkt is tot het gewone beheer van eigen bezit als de activiteit gelijktijdig voldoet aan de volgende voorwaarden:

“1° de activiteit is niet daadwerkelijk ingeschakeld in het economisch ruilverkeer van goederen en diensten en wordt niet uitgeoefend met het oog op het verkrijgen van een opbrengst;

2° door de activiteit wordt de waarde van het bezit in stand gehouden of slechts in beperkte mate verhoogd;

3° de activiteit brengt door haar omvang het zoeken naar en het uitoefenen van een dienstbetrekking niet in het gedrang.”

Het mandaat van bestuurder in een commerciële vennootschap wordt in principe uitgeoefend met het oog op het verkrijgen van inkomsten, ook al brengt het geen inkomsten op. Aangezien hiermee de 1ste van 3 cumulatieve voorwaarden niet vervuld is, kan een bestuursmandaat in een commerciële vennootschap niet beschouwd worden als een activiteit die beperkt is tot het gewone beheer van het eigen bezit (zie en vgl. Cass. 3 januari 2005, S.04.0091/F/1, <https://juportal.be>; Cass. 12 december 2016, S.13.0022.F, <https://juportal.be>).

Het feit dat de vennootschapsmandataris nooit enige inkomsten heeft genoten uit zijn mandaat van zaakvoerder is irrelevant (zie en vgl. Cass. 3 januari 2005, S.04.0091F,

<https://juportal.be>). In het kader van de werkloosheidsreglementering is inzake arbeid voor zichzelf immers niet vereist dat er effectief inkomsten uit gehaald worden of dat er winst gemaakt wordt. Het volstaat dat er een activiteit verricht wordt voor zichzelf die ingeschakeld kan worden in het economisch ruilverkeer van goederen en diensten en niet beperkt is tot het louter beheer van eigen bezit.

Art. 45, 1ste lid, 1° Werkloosheidsbesluit vereist wel een “*activiteit*”, dus een effectief optreden van de bestuurder, een daadwerkelijke uitoefening van het mandaat en niet louter een mandaat op papier. Daarbij mag echter niet uit het oog verloren worden dat overeenkomstig art. 3 §1, 4de lid van het KB nr. 38 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen personen die aangesteld zijn tot mandataris in een vennootschap die zich met een exploitatie of met verrichtingen van winstgevende aard bezighoudt, op weerlegbare wijze geacht worden een zelfstandige beroepsbezigheid uit te oefenen (zoals aangepast met art. 37 van de wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen inzake sociale zekerheid, *BS* 6 juni 2014, inwerkingtreding 16 juni 2014, en dit naar aanleiding van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 3 november 2004, nr. 176/2004). Het feit dat een persoon bekleed is met een bestuursmandaat in een commerciële vennootschap doet dus in hoofde van deze persoon het vermoeden ontstaan dat deze effectief een zelfstandige activiteit uitoefent. Dit vermoeden, dat aanvankelijk een onweerlegbaar vermoeden was, is onder impuls van het Grondwettelijk Hof omgevormd tot een weerlegbaar vermoeden, maar het blijft wel een wettelijk vermoeden. Het komt dus toe aan de werkloze die van oordeel is dat zijn/haar mandaat slechts een mandaat op papier betrof, zonder dat er sprake was van een effectieve uitoefening ervan, aan te tonen dat hij/zij geen activiteiten in de vennootschap ontplooidde.

In dit geval staat vast dat de heer M vanaf 9 januari 2004 in de oprichtingsakte van de vennootschap RFM bvba, die werd neergelegd op 13 januari 2004, benoemd werd tot zaakvoerder van deze vennootschap, samen met zijn zoon, de heer F M. Op 23 mei 2013 neemt de heer F M ontslag als zaakvoerder en vanaf dat ogenblik is de heer R M de enige zaakvoerder van de vennootschap (zie publicatie in de Bijlagen bij het *BS* op 7 juni 2013).

Het staat ook vast dat de heer M nog steeds zaakvoerder van RFM bvba was op het ogenblik dat hij werkloosheidsuitkeringen genoot vanaf 18 mei 2017. Hij bleef benoemd tot zaakvoerder tot op het ogenblik van de ontbinding en vereffening van de vennootschap op 2 juni 2023 (publicatie in de bijlagen bij het *BS* van 16 juni 2023).

Uit het formulier C1 dat door de RVA wordt bijgebracht, blijkt zeer duidelijk dat de heer M op het ogenblik dat hij werkloosheidsuitkeringen aanvraag geen aangifte heeft gedaan aan de RVA van het feit dat hij bekleed was met een mandaat in een vennootschap. Evenmin ligt enig ander stuk voor waaruit zou kunnen blijken dat de heer M op een andere wijze aan de RVA heeft meegedeeld dat hij zaakvoerder was in de vennootschap RFM bvba en in die hoedanigheid was ingeschreven als zelfstandige in bijberoep.

Dat de heer M benoemd werd tot zaakvoerder in de vennootschap RFM bvba, doet vermoeden dat de heer M in deze vennootschap effectief een activiteit heeft ontplooid.

Gezien dit vermoeden weerlegbaar is, mag de heer M evenwel proberen het tegendeel aan te tonen.

De heer M houdt voor dat zijn mandaat als een *“pro forma”* mandaat moet gekwalificeerd worden. Hij voert aan dat RFM bvba een vennootschap was waarvan de activiteit bestond in de uitbating van een winkel *“Plaisir en soie”* (kleinhandel) in verfijnde dameslingerie. De vennootschap werd destijds weliswaar opgericht door hemzelf en zijn zoon, maar het was zijn zoon die als boekhouder over de nodige vaardigheden beschikte, die hijzelf of zijn echtgenote niet hadden. Het beheer en de commerciële uitbating van de winkel was volgens hem volledig in handen van zijn echtgenote. Gelet op de producten die in de winkel werden aangeboden en het vrouwelijk cliënteel stelt hij dat er voor hem geen effectieve rol in de uitbating van de winkel aan de orde was. Ook nadat zijn zoon ontslag nam als zaakvoerder, zou hij volgens de heer M zorg zijn blijven dragen voor de vennootschap.

Het arbeidshof kan niet anders dan vaststellen dat de heer M van al zijn beweringen niet het minste bewijs of zelfs maar begin van bewijs bijbrengt.

Al te gemakkelijk verschuilt de heer M zich achter art. 8.6 BW inzake de bewijslast van een negatief feit.

Overeenkomstig art. 8.6 BW kan hij die de bewijslast draagt van een negatief feit genoeg nemen met het aantonen van de waarschijnlijkheid van dat feit. In de Memorie van toelichting wordt in dat verband verduidelijkt: *“Als men dan toch moet spreken over een zekerheidspercentage, zou dat allicht 75% zijn, wat wil zeggen dat er ernstige elementen in het dossier staan die de aanvoeringen ondersteunen en dat alternatieven, hoewel niet volledig onmogelijk, niet geloofwaardig lijken.”* (zie *Parl. St. Kamer 2018-2019, doc 3349/001, 17*).

In deze is het arbeidshof van oordeel dat de heer M de waarschijnlijkheid van het negatief feit (nl. het niet effectief uitoefenen van een zelfstandige activiteit door hemzelf) niet afdoende aantoonde. Het loutere feit dat het gaat om een winkel die gespecialiseerd is in dameslingerie, betekent niet dat de heer M als zaakvoerder geen enkele rol gespeeld kan hebben in het beheer van de winkel. Er is binnen een vennootschap veel meer te doen dan het loutere uitoefenen en uitvoeren van haar hoofdactiviteit. Daarbij kan gedacht worden aan administratieve activiteiten, betalingen uitvoeren, facturatie opmaken, opvolgen van de betalingen door de klanten, boekhouding en BTW-aangiften voorbereiden, verwerking van de post enz. Dit zijn randactiviteiten die binnen een vennootschap even noodzakelijk zijn als haar hoofdactiviteit. Dit zijn activiteiten die de heer M perfect voor zijn rekening kon nemen.

Er liggen geen stukken voor waaruit blijkt dat enkel zijn echtgenote zich in werkelijkheid bezighield met het beheer en de uitbating van de winkel. Evenmin brengt de heer M enig bewijs bij waaruit zou kunnen blijken dat zijn zoon ook na zijn ontslagname als zaakvoerder verder zorg is blijven dragen voor de vennootschap.

Het enige wat de heer M bijbrengt zijn de individuele rekeningen van zijn echtgenote voor de jaren 2017, 2018 en 2019. Hieruit blijkt uiteraard niet wie zich precies in realiteit met wat bezighield binnen de vennootschap. Teneinde aan te tonen dat hij niet daadwerkelijk actief was als zaakvoerder, doch dat enkel zijn echtgenote en ook nog zijn zoon zich daarmee bezighielden, had de heer M stukken kunnen voorleggen waaruit zou blijken wie de bestellingen deed, wie de correspondentie met leveranciers, officiële instanties en dergelijke meer deed. Hij brengt echter niets van dat alles bij. Aldus maakt hij niet waarschijnlijk dat hij geen activiteit uitvoerde in de vennootschap.

De heer M kan in conclusie wel beweren dat hij geen arbeid verricht heeft en dat de RVA maar het tegenbewijs moet leveren, doch art. 8.7 opgenomen in Boek 8 “Bewijs” van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat het wettelijk vermoeden degene ten voordele van wie het bestaat, vrijstelt het bewijs ervan te leveren. Er is een wettelijk vermoeden dat de heer M een activiteit in de vennootschap ontwikkeld heeft. De RVA moet bijgevolg noch het bestaan van een activiteit, noch de specifieke aard ervan bewijzen. Het is de heer M die moet bewijzen dat hij geen activiteit ontwikkelde. Hierin slaagt hij niet, zoals hierboven werd uiteengezet.

De heer M haalt ook meermaals aan dat hij geen inkomsten of voordelen heeft genoten uit deze activiteit. Het feit dat hij nooit enige inkomsten heeft genoten uit zijn mandaat van zaakvoerder is evenwel irrelevant (zie en vgl. Cass. 3 januari 2005, S.04.0091F, <https://juportal.be>). In het kader van de werkloosheidsreglementering is inzake arbeid voor zichzelf immers niet vereist dat er effectief inkomsten uit gehaald worden of dat er winst gemaakt wordt. Het volstaat dat er een activiteit verricht wordt voor zichzelf die ingeschakeld kan worden in het economisch ruilverkeer van goederen en diensten en die niet beperkt is tot het louter beheer van eigen bezit. Ten overvloede kan trouwens opgemerkt worden dat de heer M ook meer dan de helft van de aandelen van de vennootschap bezit en de realisatie van het maatschappelijk doel hem uiteraard (ook) langs die weg inkomsten oplevert of kan opleveren (zie oprichtingsakte RFM bvba: 350 van de 500 aandelen zijn in het bezit van de heer M).

Bovendien blijkt uit de publicatie in het KBO dat de heer R M vanaf 3 juni 2013 degene is binnen de vennootschap die beschikt over de vereiste “*basiskennis bedrijfsbeheer*” (zie p. 17 administratief dossier RVA).

Art. 4 §1 Programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap (BS 21 februari 1998) voorzag voor wat betreft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest¹ tot en met 15 januari 2024 dat elke KMO, natuurlijke persoon of rechtspersoon die een activiteit uitoefent die in het handels- of ambachtsregister moet worden ingeschreven, moet bewijzen over de basiskennis van het bedrijfsbeheer te beschikken².

Art. 4 §2 voorzag dat wanneer de betrokken activiteit wordt uitgeoefend door een rechtspersoon het bewijs van basiskennis kan geleverd worden door de *“natuurlijke persoon die daarin het dagelijks bestuur daadwerkelijk uitoefent.”*

Art. 9 §2 KB van 21 oktober 1998 tot uitvoering van Hoofdstuk I van Titel II van de programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap preciseert in dat verband verder het volgende (BS 19 november 1998):

“§ 2. Indien de handels- of ambachtsactiviteit wordt uitgeoefend door een rechtspersoon, wordt de basiskennis van het bedrijfsbeheer en/of de beroepsbekwaamheid bewezen door :

1° de natuurlijke persoon die bewijst dat hij orgaan is van de rechtspersoon, door middel van de registratie ervan in de Kruispuntbank van Ondernemingen of door de benoemingsakte bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad of neergelegd bij de griffie van de rechtbank van koophandel met het oog op die bekendmaking;

2° de natuurlijke persoon die met de rechtspersoon is verbonden met een arbeidscontract van onbepaalde duur, aan wie het dagelijks bestuur en/of de dagelijkse technische leiding van de rechtspersoon of van de beroepswerkzaamheid werd opgedragen.”

De 3de paragraaf van hetzelfde artikel voorziet tenslotte ook nog het volgende:

“§ 3. De natuurlijke persoon die de basiskennis van het bedrijfsbeheer of de beroepsbekwaamheid bewijst, moet respectievelijk het dagelijks bestuur of de dagelijkse technische leiding daadwerkelijk uitoefenen.”

Uit deze wettelijke bepalingen volgt dat een persoon in principe niet zomaar zijn of haar attest van basiskennis van bedrijfsbeheer ter beschikking kon stellen zonder ook daadwerkelijk het dagelijks bestuur uit te oefenen.

¹ De vennootschap had haar maatschappelijke zetel in aanvankelijk in 1140 Evere, vervolgens in 1200 Sint-Lambrechts-Woluwe en tenslotte in 1150 Sint-Pieters-Woluwe.

² Opgeheven vanaf 15 januari 2024 door de Ordonnantie van 14 december 2023 tot vereenvoudiging van de regels inzake toegang tot het beroep (BS 8 januari 2024).

Uit niets blijkt dus dat het mandaat waarmee de heer M bekleed was slechts een mandaat op papier of een pro forma mandaat betrof.

Er is dus sprake van arbeid in de zin van art. 44 en 45 Werkloosheidsbesluit. Dergelijke arbeid kan in principe niet gecumuleerd worden met werkloosheidsuitkeringen. Een uitzondering is evenwel voorzien in art. 48 §1 Werkloosheidsbesluit.

V.1.2.

Art. 48 §1 Werkloosheidsbesluit bepaalt het volgende:

“De werkloze die op bijkomstige wijze een activiteit uitoefent in de zin van artikel 45, niet bedoeld in artikel 48bis, kan mits toepassing van artikel 130, uitkeringen genieten op voorwaarde dat :

- 1° hij daarvan aangifte doet bij zijn uitkeringsaanvraag;*
- 2° hij deze activiteit reeds uitoefende terwijl hij tewerkgesteld was als werknemer, en dit ten minste gedurende de drie maanden voorafgaand aan de uitkeringsaanvraag; deze periode wordt verlengd met de periodes van tijdelijke werkloosheid in het hoofdberoep en met de periodes van werkverhindering ingevolge overmacht;*
- 3° hij deze activiteit voornamelijk verricht tussen 18 u en 7 uur. Deze beperking geldt niet voor de zaterdagen en de zondagen, en voor de tijdelijk werkloze, evenmin voor de dagen waarop hij in zijn hoofdberoep gewoonlijk inactief is;*
- 4° het geen activiteit betreft :*
 - a) in een beroep dat alleen na 18 uur wordt uitgeoefend;*
 - b) in een beroep dat valt onder het hotelbedrijf, met inbegrip van de restaurants en de drankgelegenheden, of onder de vermaakondernemingen, of het geen activiteit betreft als leurder, reiziger, verzekeringsagent of -makelaar, tenzij de activiteit van gering belang is;*
 - c) die, krachtens de wet van 6 april 1960 betreffende de uitvoering van bouwwerken, niet verricht mag worden.”* (onderlijning en nadruk door het arbeidshof)

Uit deze bepalingen volgt dat wanneer de werkloze een activiteit uitoefent die als bijkomstig kan beschouwd worden, deze werkloze – mits een aantal andere vereisten te vervullen- die activiteit kan cumuleren met werkloosheidsuitkeringen en dit volgens een formule die voorzien wordt in art. 130 Werkloosheidsbesluit.

Eén van de voorwaarden om een activiteit te kunnen uitoefenen met behoud van uitkeringen, is dat men van deze activiteit aangifte doet bij de uitkeringsaanvraag (art. 48 §1, 1°). Een andere voorwaarde is dat de activiteit enkel op bepaalde tijdstippen wordt uitgeoefend (art. 48 §1, 3°).

Uit de gebruikte formulering blijkt bovendien dat de voorwaarden 1° tot 4° cumulatief vervuld moeten worden door de werkloze wil hij desgevallend in aanmerking komen voor de in art. 48 voorziene versoepeling op art. 44 en 45 Werkloosheidsbesluit. Zo de werkloze één van deze voorwaarden niet vervult, verliest hij het recht op de werkloosheidsuitkeringen (zie en vgl. Cass. 27 april 1992, N-19920427-11, <https://juportal.be>; Cass. 7 september 1998, S980030N, <https://juportal.be>). De tekst van art. 48 §1 Werkloosheidsbesluit voorziet immers uitdrukkelijk dat de werkloze de uitkeringen maar “*kan [...] genieten op voorwaarde dat [...]*”. Dat de andere voorwaarden van art. 48 Werkloosheidsbesluit misschien wel vervuld zijn, doet daaraan geen afbreuk.

De heer M gaf de activiteit niet aan op het ogenblik dat hij werkloosheidsuitkeringen aanvraag. In het formulier C1, zijnde de verklaring betreffende zijn persoonlijke en familiale toestand, kruiste hij in het deel “*mijn activiteiten*” bij de situaties “*ik ben vennootschapsbestuurder*” en “*ik ben ingeschreven als zelfstandige in bijberoep of in hoofdberoep*” telkens het antwoord “neen” aan. De 1ste voorwaarde is dus niet vervuld. Het bekleden van een mandaat van zaakvoerder is bovendien een permanent gegeven en niet een activiteit die tot bepaalde uren beperkt is. De 3de voorwaarde is zodoende ook niet vervuld.

V.1.3.

De RVA heeft voor wat de uitsluiting betreft eveneens verwezen naar **art. 48 §3 Werkloosheidsbesluit**. Deze 3de paragraaf voorziet het volgende:

“Het recht op uitkeringen wordt ontzegd, zelfs voor de dagen waarop de werkloze geen activiteit verricht, indien de activiteit ingevolge het aantal arbeidsuren of het bedrag van de inkomsten, niet of niet langer het karakter heeft van een bijkomstige activiteit.”

Gelet op hetgeen hoger werd uiteengezet en gelet op het feit dat de heer M niet het minste bewijs bijbrengt dat hij niet effectief optrad als zaakvoerder van de vennootschap, is het arbeidshof van oordeel dat moet aangenomen worden dat deze activiteit inderdaad geen bijkomstig karakter had.

V.1.4.

Rekening houdend met dit alles heeft de RVA terecht geoordeeld dat de heer M vanaf 18 mei 2017 niet zonder arbeid was en dat er geen sprake was van een activiteit die met werkloosheidsuitkeringen kon gecumuleerd worden.

De RVA heeft de heer M zodoende vanaf 18 mei 2017 terecht uitgesloten van het recht op werkloosheidsuitkeringen op grond van de art. 44, 45 en 48 Werkloosheidsbesluit. De

arbeidsrechtbank heeft volledig terecht de uitsluiting van de heer M op grond van deze artikels bevestigd.

V.1.5.

In de bestreden beslissing besloot de RVA ook nog dat de heer M moet uitgesloten worden van het recht op werkloosheidsuitkeringen op grond van **art. 71, 1° en 4° Werkloosheidsbesluit**. Ook deze uitsluiting werd door de arbeidsrechtbank bevestigd.

Deze bepaling voorziet het volgende:

“Om uitkeringen te kunnen genieten moet de werknemer:

1° in het bezit zijn van een controlekaart vanaf de eerste effectieve werkloosheidsdag van de maand tot de laatste dag van de maand en deze bij zich bewaren;

[...]

4° voor de aanvang van de activiteit bedoeld in artikel 45, hiervan melding maken op zijn controlekaart met onuitwisbare inkt

[...]”

De heer M heeft echter het statuut van werkloze met bedrijfstoeslag. Hierover bestaat geen betwisting. Zowel de heer M als de RVA geven elk in hun conclusies aan dat de heer M dit statuut had (zie conclusie de heer M p. 3; zie conclusie RVA p. 2, randnr. 1).

Overeenkomstig art. 13, 1ste lid KB van 3 mei 2007 tot regeling van het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (BS 8 juni 2007) is art. 71 evenwel niet van toepassing op werklozen met bedrijfstoeslag. Zij hebben dus niet de verplichting in het bezit te zijn van een controlekaart. Wanneer ze een activiteit bedoeld in de artikelen 44, 45 en 48 uitoefenen, moeten ze deze in principe iedere keer meedelen aan hun uitbetalingsinstelling (art. 13, 4de lid KB 3 mei 2007). Volledigheidshalve moet daar nog aan toegevoegd worden dat werklozen met bedrijfstoeslag wel vrijwillig ervoor kunnen kiezen om toch een controlekaart bij te houden (art. 13, 2de lid KB 3 mei 2007).

Op de heer M rustte als werkloze met bedrijfstoeslag dus niet de verplichting om een controlekaart bij te houden. Uit niets blijkt bovendien dat hij er vrijwillig voor gekozen had om toch een controlekaart bij te houden. Aangezien art. 71, 1° en 4° Werkloosheidsbesluit dus niet op de heer M van toepassing was, kan hij op grond van die bepaling niet uitgesloten worden van het recht op werkloosheidsuitkeringen.

De RVA heeft ten onrechte geoordeeld dat de heer M vanaf 18 mei 2017 art. 71 Werkloosheidsbesluit niet heeft nageleefd. De RVA heeft de heer M op basis hiervan dus ten onrechte uitgesloten van het recht op werkloosheidsuitkeringen en de arbeidsrechtbank heeft deze uitsluiting ten onrechte bevestigd.

V.1.6.

Dat de uitsluiting van de heer M op grond van art. 71 Werkloosheidsbesluit niet terecht was, verleent hem evenwel geen recht op werkloosheidsuitkeringen nu dit geen afbreuk doet aan het feit dat hij op grond van art. 44, 45 en 48 Werkloosheidsbesluit volkomen terecht werd uitgesloten van het recht op werkloosheidsuitkeringen. Er kunnen immers maar werkloosheidsuitkeringen toegekend worden indien alle voorwaarden om daarop recht te hebben vervuld zijn. Dit is voor de heer M niet het geval gezien hij de voorwaarden voorzien in de art. 44, 45 en 48 Werkloosheidsbesluit niet vervulde.

Het argument van de heer M inzake de verjaring is irrelevant voor wat betreft dit onderdeel van de beslissing dat het vervullen van de toelaatbaarheids- en toekenningsvoorwaarden inzake de werkloosheidsuitkeringen betreft. Het kan enkel betrekking hebben op de terugvordering van onterecht ontvangen werkloosheidsuitkeringen (zie verder).

De uitsluiting van de heer M van het recht op werkloosheidsuitkeringen vanaf 18 mei 2017 moet dus bevestigd worden. Het hoger beroep van de heer M is op dit punt ongegrond.

V.2. De terugvordering van de ontvangen werkloosheidsuitkeringen

De heer M vraagt het arbeidshof om:

(2) *“de beslissing van de RVA tot terugvordering van de vergoedingen die de heer M ontvangen had ongedaan te maken;*

ondergeschikt inzake (2): op grond van artikel 169 §2 van het Werkloosheidsbesluit te zeggen voor recht dat de terugvordering slechts gegrond is voor de laatste 150 dagen, begroot op 7.801,54 EUR”

V.2.1.

De RVA vordert de werkloosheidsuitkeringen terug die de heer M ontving vanaf 18 mei 2017, meer concreet de periode van 18 mei 2017 tot en met 31 oktober 2019. Uit de bestreden beslissing van 8 januari 2021 blijkt dat de RVA zich daarbij beroept op een verjaringstermijn van 5 jaar i.p.v. 3 jaar. Volgens de heer M is dit ten onrechte en was er geen sprake van bedrieglijk inzicht.

Een werkloze die onrechtmatig uitkeringen ontvangen heeft, is, op grond van art. 169 en 170 Werkloosheidsbesluit, verplicht deze terug te betalen. Deze regel is geen sanctie, maar louter de toepassing van de principes van het gemene recht. Art. 1235 BW voorziet immers: *“Iedere betaling onderstelt een schuld: hetgeen betaald is zonder verschuldigd te zijn, kan worden teruggevorderd.”* (op het ogenblik van de bestreden beslissing; intussen: art 5.195 BW in dezelfde zin)

Voor zover er sprake is van een terechte uitsluiting, kan er teruggevorderd worden en is de terugvordering gewoon het wettelijk gevolg van de uitsluiting.

De RVA beschikt over een termijn van 3 jaar om te terugbetaling van onverschuldigd betaalde werkloosheidsuitkeringen te bevelen (art. 7, § 13 Besluitwet Maatschappelijke Zekerheid).

Ingeval de onverschuldigde betaling het gevolg is van arglist of bedrog van de werkloze wordt de verjaringstermijn op 5 jaar gebracht. (art. 7, § 13 Besluitwet Maatschappelijke Zekerheid). Onder “*bedrog of arglist*” wordt verstaan elke bewuste onregelmatige, oneerlijke of ongeoorloofde handeling waarvan de werkloze gebruik maakt met het oogmerk om uitkeringen te bekomen waarop hij geen recht heeft. Dit betekent dat er twee elementen aanwezig moeten zijn. Enerzijds een bewuste en vrijwillige tekortkoming van de werkloze aan zijn verplichtingen en anderzijds de intentie om zich op die manier werkloosheidsuitkeringen te laten betalen, waarop hij weet geen recht te hebben. Bedrog of arglist veronderstellen niet noodzakelijk een actieve gedraging, maar kunnen ook voortvloeien uit een bewuste onthouding. (zie en vgl. A. VERMOTE, *La prescription en droit social*, Wolters Kluwer Belgium, Luik, 2022, 145-146 ; J. FUNCK en L. MARKEY, “[Chômage – Procédure] Prescription” in *Guide social permanent. Tome 4 – Droit de la sécurité sociale : commentaire, Partie I – Livre IV, Titre VI, Chapitre VI*, Wolters Kluwer Belgium, Luik, 977-978; H. MORMONT, “La révision des décisions et la récupération des allocations” in J.-F. NEVEN en S. GILSON, *La réglementation du chômage : vingt ans d’application de l’arrêté royal du 25 novembre 1991*, Kluwer Mechelen, 2011, p. 709)

Het is aan de RVA om het bestaan van arglist of bedrog in hoofde van de werkloze te bewijzen.

V.2.2.

In deze is het arbeidshof van oordeel dat de RVA onvoldoende aantoont dat er sprake is van arglist of bedrog in hoofde van de heer M.

Het loutere feit dat de inbreuk lang duurde, volstaat niet om te besluiten tot arglist of bedrog.

Evenmin volstaat de loutere vaststelling dat de heer M in het formulier C1 in het deel “*mijn activiteiten*” bij de situaties “*ik ben vennootschapsbestuurder*” en “*ik ben ingeschreven als zelfstandige in bijberoep of in hoofdberoep*” telkens ten onrechte het antwoord “neen” aanduidde. Dat in het formulier C1 de werknemer op zijn eer dient te verklaren dat hetgeen hij verklaart oprecht en volledig is, bewijst niet afdoende dat de onjuiste verklaring is ingegeven door arglist of bedrog.

Wat de RVA in deze niet bewijst is dat met de tekortkoming aan zijn verplichting om van zijn activiteit aangifte te doen, de heer M de intentie had om zich op die manier werkloosheidsuitkeringen te laten betalen waarop hij wist geen recht te hebben. Er liggen in dit dossier geen elementen voor die daarop wijzen. Het feit dat de vennootschap in het

begin mogelijk een tijdje werd gebruikt door de zoon voor de ontwikkeling van zijn activiteit als boekhouder, bewijst niet het bestaan van arglist of bedrog in hoofde van de heer M voor wat betreft het ontvangen van werkloosheidsuitkeringen.

V.2.3.

Aangezien het bestaan van arglist of bedrog in hoofde van de heer M niet bewezen is, kan geen toepassing gemaakt worden van de 5-jarige verjaringstermijn. De verjaringstermijn is beperkt tot de normale 3-jarige verjaringstermijn.

De verjaringstermijn gaat in de eerste dag van het kalenderkwartaal dat volgt op dat waarin de uitbetaling gedaan werd. (zie eveneens art. 7, § 13 Besluitwet Maatschappelijke Zekerheid)

Overeenkomstig art. 161 Werkloosheidsbesluit worden de uitkeringen eenmaal per maand na vervallen termijn betaald. Dit betekent dat de werkloosheidsuitkeringen voor een bepaalde maand in principe bij het begin van de volgende maand betaald worden.

Concreet betekent dit alles dat de terugvordering van de werkloosheidsuitkeringen die door de heer M ontvangen werden voor de maanden voorafgaand aan de maand december 2017, op 8 januari 2021, zijnde de datum van de bestreden beslissing, onherroepelijk verjaard was, nl.:

- Werkloosheidsuitkeringen mei 2017 > betaald in juni 2017 > verjaring vanaf 1 juli 2017 (= 1ste dag van het kwartaal dat volgt op het kwartaal waarin de uitbetaling gedaan werd) > verjaring na 3 jaar op 1 juli 2020;
- Werkloosheidsuitkeringen juni 2017 > betaald in juli 2017 > verjaring vanaf 1 oktober 2017 (= 1ste dag van het kwartaal dat volgt op het kwartaal waarin de uitbetaling gedaan werd) > verjaring na 3 jaar op 1 oktober 2020;
- Werkloosheidsuitkeringen juli 2017 > betaald in augustus 2017 > verjaring vanaf 1 oktober 2017 (= 1ste dag van het kwartaal dat volgt op het kwartaal waarin de uitbetaling gedaan werd) > verjaring na 3 jaar op 1 oktober 2020;
- ...
- Werkloosheidsuitkeringen november 2017 > betaald in december 2017 > verjaring vanaf 1 januari 2018 (= 1ste dag van het kwartaal dat volgt op het kwartaal waarin de uitbetaling gedaan werd) > verjaring na 3 jaar op 1 januari 2021.

De terugvordering van de werkloosheidsuitkeringen die door de heer M ontvangen werden voor de maand december 2017 (verjaringstermijn voor terugvordering vangt aan op 1 april 2018) en alle daarop volgende maanden was daarentegen op 8 januari 2021 nog niet verjaard, nl.:

- Werkloosheidsuitkeringen december 2017 > betaald in januari 2018 > verjaring vanaf 1 april 2018 (= 1ste dag van het kwartaal dat volgt op het kwartaal waarin de uitbetaling gedaan werd) > pas verjaring na 3 jaar op 1 april 2021;
- Werkloosheidsuitkeringen januari 2018 > betaald in februari 2018 > verjaring vanaf 1 april 2018 (= 1ste dag van het kwartaal dat volgt op het kwartaal waarin de uitbetaling gedaan werd) > pas verjaring na 3 jaar op 1 april 2021;
- ...
- Werkloosheidsuitkeringen oktober 2019 > betaald in november 2019 > verjaring vanaf 1 januari 2020 (= 1ste dag van het kwartaal dat volgt op het kwartaal waarin de uitbetaling gedaan werd) > verjaring pas na 3 jaar op 1 januari 2023.

In zijn beslissing van 8 januari 2021 besliste de RVA dus ten onrechte om over te gaan tot de terugvordering van de ontvangen werkloosheidsuitkeringen voor de periode van mei 2017 tot en met november 2017. Enkel de terugvordering van de ontvangen werkloosheidsuitkeringen voor de periode van december 2017 tot en met oktober 2019 is naar recht verantwoord.

De arbeidsrechtbank heeft dus alleszins ten onrechte de bestreden beslissing op dit punt volledig bevestigd en eveneens ten onrechte de tegenvordering van de RVA integraal gegrond verklaard.

De terugvordering die de heer M verschuldigd is aan de RVA wordt beperkt tot **30.473,05 euro** (13.554,67 euro (= 1 januari 2019 – 31 oktober 2019) + 15.597,06 euro (= 1 januari 2018 – 31 december 2018) + 1.321,32 euro (december 2017)) .

De tegenvordering van de RVA is bijgevolg slechts gegrond voor dit bedrag van 30.473,05 euro.

V.2.4.

Op het verzoek van de heer M om de terugvordering nog verder te beperken tot de laatste 150 dagen en dit op grond van art. 169, 2de lid Werkloosheidsbesluit, kan niet worden ingegaan.

Wat dit art. 169, 2de lid Werkloosheidsbesluit betreft, is het immers noodzakelijk dat de werkloze bewijst dat hij de uitkeringen waarop hij geen recht had “te goeder trouw” heeft ontvangen. Goede trouw wordt in deze materie niet vermoed en moet door de werkloze worden bewezen (zie en vgl. Cass. 2 december 1985, AR 4869, *Arr.Cass.* 1985-86, 467; Cass. 10 september 1984, AR 4364, *Arr.Cass.* 1984-85, 52). De term “goede trouw” in de zin van de werkloosheidsreglementering heeft een geëigende betekenis, met name de afwezigheid van enige tekortkoming van de verzekerde in de concrete relatie met de werkloosheidsreglementering (zie en vgl. K. STEVENS, “Cumulatie van zelfstandige activiteit met werkloosheidsuitkeringen. Recente evolutie in de rechtspraak”, *Soc. Kron.* 2012, 169 en de rechtspraak aangehaald in voetnoot nr. 182). Goede trouw kan aanvaard worden in

hoofde van een persoon van wie redelijkerwijze geacht kan worden dat hij niet kon weten dat hij zijn verplichtingen veronachtzaamde. De werkloze dient te bewijzen dat hij vreemd is aan de omstandigheden die aanleiding gaven tot de onverschuldigde uitkeringen (zie en vgl. Arbh. Gent, afd. Gent, 14 maart 2022, *TGR/TWVR* 2022, 281; Arbh. Antwerpen, afd. Hasselt, 2 november 2017, *Limb. Rechtsl.* 2018, 204). Onwetendheid impliceert niet dat de werkloze te goeder trouw handelde (zie en vgl. K. STEVENS, “Cumulatie van zelfstandige activiteit met werkloosheidsuitkeringen. Recente evolutie in de rechtspraak”, *Soc. Kron.* 2012, 169-170 en de rechtspraak aangehaald in voetnoot nr. 183). De afwezigheid van bedrog of arglist, of anders gezegd de afwezigheid van kwade trouw, vormt geen bewijs van goede trouw.

In dit geval bewijst de heer M zijn goede trouw niet en brengt hij geen elementen bij om het arbeidshof hiervan te overtuigen. Zijn bewering dat het formulier C1 onduidelijk is, gaat niet op: het formulier C1 in de versie die de heer M op 30 mei 2017 indiende, is wat betreft de omschrijving van de aan te geven activiteiten zeer duidelijk. De heer M toont niet aan dat hij niet kon weten dat hij zijn verplichtingen veronachtzaamde. Dat zijn vakvereniging hem bij de onderhandelingen rond zijn ontslag verzekerd zou hebben dat een onbezoldigd mandaat als zaakvoerder geen probleem stelde voor een SWT-statuuut, wordt door hem in de eerste plaats niet bewezen en bovendien betekent dit niet dat hij vreemd is aan de omstandigheden die aanleiding gaven tot de onverschuldigde uitkeringen. Het is immers de heer M die verantwoordelijk is voor het correct invullen van het formulier C1.

V.2.5.

Uit al het voorgaande volgt dat het hoger beroep van de heer M op dit punt gedeeltelijk gegrond is. Het vonnis van de arbeidsrechtbank wordt op dit punt gedeeltelijk hervormd en de tegenvordering van de RVA is slechts gegrond voor dit bedrag van 30.473,05 euro.

V.3. De opgelegde sanctie

De RVA heeft de heer M op grond van art. 154 Werkloosheidsbesluit vanaf 11 januari 2021 gedurende een periode van 20 weken uitgesloten van het recht op werkloosheidsuitkeringen. De arbeidsrechtbank heeft deze sanctie bevestigd.

Het arbeidshof stelt vast dat de heer M dienaangaande niets vraagt van het arbeidshof en omtrent deze sanctie geen enkele argumentatie ontwikkelt.

Daarbij is het uiteraard zo, wat de arbeidsrechtbank ook al aangaf, dat de sanctie sowieso niet kon worden uitgevoerd aangezien de heer M sinds 1 november 2019 met pensioen is. Werknemers die recht hebben op pensioen kunnen geen aanspraak meer maken op werkloosheidsuitkeringen (zie art. 64 en 65 Werkloosheidsbesluit) zodat er aan hen ook geen werkloosheidsuitkeringen meer kunnen toegekend worden waarop de sanctie kan uitgevoerd worden. Bijgevolg kon de sanctie die werd opgelegd om in te gaan op 11 januari 2021 sowieso niet meer worden uitgevoerd.

Aangezien er door de heer M op dit punt geen beroep werd aangetekend tegen het tussengekomen vonnis, dient hier verder niet op ingegaan te worden.

V.4. De door de heer M gevorderde schadevergoeding

De heer M vraagt het arbeidshof om:

“ondergeschikt: de RVA te veroordelen tot een schadevergoeding van 7.500 EUR omwille van het gebrek aan diligentie van de RVA”

Volgens de heer M had de RVA na ontvangst van het formulier C1 via zijn uitbetalingsinstelling in mei 2017 in alle redelijkheid in de loop van het jaar 2017 een onderzoek kunnen uitvoeren en aldus via een snelle elektronische controle van de beschikbare databanken reeds op dat ogenblik kunnen vaststellen dat er een probleem was. De heer M verwijt de RVA een gebrek aan diligentie door pas in december 2019-januari 2020 het dossier te onderzoeken en op dat ogenblik slechts de vaststellingen te doen. Had de RVA eerder een onderzoek gedaan, dan was de terugvordering beperkter gebleven en had de heer M kunnen beslissen tot het neerleggen van zijn mandaat in de vennootschap.

Zoals de RVA zeer terecht stelt in zijn conclusie draait de heer M hier de rollen om. Het is aan de heer M om correct aangifte te doen van zijn activiteiten op het ogenblik dat hij werkloosheidsuitkeringen aanvraagt en dit middels het ter beschikking gestelde en duidelijke formulier C1.

Er bestaat geen enkele wettelijke of reglementaire verplichting in hoofde van de RVA om bij elk nieuw werkloosheidsdossier dat wordt ingediend spontaan en automatisch op korte termijn te controleren of de persoon die werkloosheidsuitkeringen aanvraagt, een vennootschapsmandaat heeft of ingeschreven is als zelfstandige.

De werkloosheidsuitkeringen worden in eerste instantie steeds uitbetaald op basis van de verklaringen van de werkloze i.v.m. zijn situatie, waarbij er wordt vanuit gegaan dat de verklaringen die de werkloze aflegt, overeenstemmen met de werkelijkheid.

Nu de heer M in dit formulier C1 *“neen”* antwoordde bij de situaties *“ik ben vennootschapsbestuurder”* en *“ik ben ingeschreven als zelfstandige in bijberoep of in hoofdberoep”* kon de RVA er terecht in eerste instantie vanuit gaan dat dit overeenstemde met de werkelijkheid zodat er werkloosheidsuitkeringen betaald konden worden aan de heer M.

Ten onrechte verwijt de heer M de RVA een gebrek aan diligentie. Hij heeft geen recht op enige schadevergoeding.

VI. De beslissing van het arbeidshof

Het hoger beroep van de heer M is ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond.

Het arbeidshof hervormt het bestreden vonnis in zoverre het de beslissing van de RVA van 8 januari 2021 tot terugvordering van de genoten werkloosheidsuitkeringen vanaf 18 mei 2017 bevestigde, de tegenvordering van de RVA gegrond verklaarde voor een bedrag van 38.926,85 euro en de heer M veroordeelde tot terugbetaling van dit bedrag, en opnieuw rechtdoend, beslist het arbeidshof het volgende:

- Hervormt de bestreden beslissing van 8 januari 2021 voor wat betreft de erin bevolen terugvordering en zegt voor recht dat er geen bedrog of arglist wordt aangetoond in hoofde van de heer M zodat geen toepassing gemaakt kan worden van de 5-jarige verjaringstermijn en dat bijgevolg de terugvordering enkel betrekking heeft op de onrechtmatig ontvangen werkloosheidsuitkeringen voor de periode vanaf 1 december 2017 tot en met 31 oktober 2019.
- Verklaart de tegenvordering van de RVA gedeeltelijk gegrond, met name voor een bedrag van 30.473,05 euro en veroordeelt de heer M tot terugbetaling van dit bedrag van 30.473,05 euro aan de RVA.

Het bestreden vonnis wordt voor het overige bevestigd en het hoger beroep van de heer M is voor het overige ongegrond.

De RVA wordt op grond van art. 1017, 2de lid Ger.W. veroordeeld tot de kosten van het geding in graad van beroep, aan de zijde van de heer M vereffend op 218,67 euro rechtsplegingsvergoeding.

De bijdrage van 24,00 euro aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand wordt overeenkomstig art. 1017, 2de lid Ger.W. eveneens ten laste gelegd van de RVA.

Dit arrest wordt gewezen en ondertekend door :

A G, raadsheer

J D, raadsheer in sociale zaken, werkgever

E D, raadsheer in sociale zaken, werknemer-bediende

Bijgestaan door I M, griffier

I M

E D

J D

A G

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van 4 april 2024 van de 7de kamer waar aanwezig waren:

A G, raadsheer

I M, griffier

I M

A G